

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут"
Освітня програма	39698 Облік і оподаткування
Рівень вищої освіти	Молодший бакалавр
Спеціальність	071 Облік і оподаткування

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	39698
Назва ОП	Облік і оподаткування
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	071 Облік і оподаткування
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Молодший бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Приходько Ігор Павлович, Канцедал Юрій Андрійович, Легенчук Сергій Федорович (керівник)
Залучений представник роботодавців	-
Дати візиту до ЗВО	17.10.2022 р. – 19.10.2022 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://khai.edu/assets/documents/2234/%D0%92%D1%96%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20071%20%D0%BC%D0%B1.pdf
Програма візиту експертної групи	https://khai.edu/assets/documents/5492/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0%20%D0%B2%D1%96%D0%B7%D0%B8%D1%82%D1%83%20071%20%D0%BC%D0%B1.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Результати акредитаційної експертизи підтверджують розвиток ОП 071 «Облік і оподаткування». В цілому можна констатувати, що в НАУ ХАІ створено систему підготовки здобувачів початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування». Експерти переконалися у прагненні адміністрації університету, гаранта та академічного персоналу, задіяного при реалізації ОП, забезпечувати її удосконалення та розвиток у відповідності до запитів внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів. При цьому ЕГ було виявлено недоліки і слабкі сторони процесів структуризації та змістовного наповнення ОП 071 «Облік і оподаткування», процесів підбору людських ресурсів, задіяних в реалізації ОП «Облік і оподаткування», внаслідок чого повною мірою не забезпечується досягнення визначених цілей та ПРН ОП. Виявлені недоліки та слабкі сторони можливо усунути і привести ОП у відповідність протягом одного календарного року.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Обсяг МТЗ НАУ ХАІ забезпечує набуття здобувачами освіти ПРН. Сайт НАУ ХАІ є змістовно наповненим, забезпечується зручна навігація та спрощений пошук інформації в нормативних документах. Наявний високий рівень представлення інформації про ОП на інформаційних ресурсах НАУ ХАІ. Викладачі заохочують здобувачів до одержання неформальної освіти та пропонують їм актуальні курси, завдяки проходженню яких набуваються зазначені в ОП ПРН. Ефективне впровадження дистанційних технологій навчання (<https://mentor.khai.edu/>). Здійснюється перевірка наукових робіт на плагіат із застосуванням спеціалізованого програмного забезпечення «Unicheck» та «Unplag» та формування відповідної довідки на основі проведення змістовного аналізу. Сприяння професійному розвитку та матеріальному заохоченню НПП на основі процедури їх рейтингування. Проведення опитувань здобувачів освіти за різними напрямками та оприлюднення результатів на сайті НАУ ХАІ. Наявність «Асоціації випускників ХАІ», яка забезпечує комунікацію з випускниками та сприяє пошуку потенційних абітурієнтів. Наявність та ефективне функціонування наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених НАУ ХАІ. Функціонування «Студентського конструкторського бюро» НАУ ХАІ.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Мала кількість здобувачів (4) ОП. Рекомендується посилити агітаційну роботу серед потенційних здобувачів ОП, а також розробити систему тактичних та стратегічних заходів щодо збільшення контингенту студентів. Недостатня кількість ОК у складі ОП, які забезпечують фахові компетентності по спеціальності 071 «Облік і оподаткування». Рекомендовано привести змістовне наповнення ОП у повну відповідність відповідно до фаху спеціальності 071 «Облік і оподаткування» з метою забезпечення відповідності предмету спеціальності. Відсутність практичної можливості та недостатній рівень володіння здобувачами освіти інформацією про порядок формування індивідуальної освітньої траєкторії за ОП. Рекомендовано створити необхідні умови для реалізації студентами індивідуальних освітніх траєкторій шляхом реструктуризації існуючих та введення нових фахових ОК до її складу, а також посилити політику інформування з даного питання. Існування обмежень при здійсненні вибору серед дисциплін вільного вибору. Рекомендовано удосконалити процедуру вибору дисциплін вільного вибору шляхом розширення їх кількості і порядку здійснення такого вибору з широкого пулу дисциплін. Відсутність у відгуках стейкхолдерів пропозицій по вдосконаленню ОП. Представлені відгуки від одних і тих же стейкхолдерів про якість ОП різних років. Рекомендовано удосконалити співпрацю зі стейкхолдерами для налагодження зворотного зв'язку з їх запитамі і потребами в частині проектування і розробки ОП, та розширити кількість стейкхолдерів ОП, зокрема, за рахунок включення до їх складу представників підприємств аерокосмічної галузі. Відсутність систематичної звітної інформації про роботу комісії з питань академічної доброчесності. Рекомендовано розширити систему звітної інформації про роботу комісії з питань академічної доброчесності для забезпечення більшого рівня її публічності та підзвітності. Наукові публікації викладачів недостатньою мірою корелюють з ОК, які вони забезпечують. Рекомендовано посилити публікаційну активність викладачів, долучених до реалізації ОП, безпосередньо за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування». Відсутність у студентів міжнародної і вітчизняної мобільності та недостатнє розуміння студентами даної практики. Рекомендовано активізувати академічну мобільність здобувачів в рамках існуючих та нових договорів про співпрацю з НАУ ХАІ. У НАУ ХАІ відсутнє положення, у якому б передбачалася політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією, корупцією тощо. Рекомендовано створити положення про політику і процедури вирішення подібних конфліктних ситуацій. На сайті відсутні попередні проекти ОП для громадського обговорення. Рекомендовано залишати в доступі проекти, оприлюднені для громадського обговорення, разом з контактами гарантів, завдяки чому можна буде прослідкувати зміни, які були внесені до ОП в результаті щорічних обговорень та надавати пропозиції щодо їх удосконалення безпосередньо гарантам ОП.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілями ОП є надання теоретичних знань та практичних навичок щодо формування та розвитку компетентностей, необхідних для опанування подальших знань на першому (бакалаврському) рівні у сфері обліку і оподаткування галузей національної економіки, зокрема, аерокосмічної галузі, машинобудування та інших сферах діяльності. Одну з цілей ОП визначено як створення бази для подальшого вступу на перший (бакалаврських) рівень. Проведене інтерв'ювання академічного персоналу, завідувача випускової кафедри (Т.В. Калінеску) та гаранта ОП (О.В. Тофанюк) дозволило встановити, що реалізація даної цілі має превалююче значення, частково вступаючи в суперечність з іншими цілями ОП, що стосуються досягнення здобувачами освіти фахових компетентностей. Проведений аналіз Стратегії розвитку Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» на 2020–2030 роки, зокрема, його місії, мети, бачення, цінностей та стратегічних напрямів (<https://cutt.ly/GNq2lQ7>), дозволили підтвердити, що цілі ОП повною мірою відповідають місії та стратегії НАУ ХАІ.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Для аналізу підкритерію 2 було проаналізовано рецензії стейкхолдерів на ОП (ДФСУ ГУ ДПС у Харківській області (С. Підмогильний), ДП “Зееландія” (А.П. Василенко), ДП “Харківський машинобудівний завод “ФЕД”” (О.О. Репутацька), ТОВ “Горизонт” (О.К. Валігурська) та проведено інтерв'ювання стейкхолдерів на онлайн-зустрічі з ЕГ, а саме: О.О. Репутацька – заступник директора з економіки та фінансів ДП «Харківський машинобудівний завод «ФЕД», С.С. Підмогильний – заступник Голови комісії з реорганізації ГУ ДФС у Харківській області, С.М. Неглядова – регіональний представник Слобожанського регіону ДП «Зееландія». Опрацювання рецензій та інтерв'ювання різних груп стейкхолдерів (здобувачів освіти, викладачів кафедри фінансів, обліку та оподаткування, а також роботодавців) дозволило ЕГ виявити позитивне ставлення останніх до ОП. При цьому було виявлено часткове врахування їхніх пропозицій при проектуванні та внесенні змін до ОП, зокрема пропозицій щодо необхідності оволодіння ними фаховими компетентностями щодо діяльності аерокосмічних та машинобудівних підприємств, управлінського обліку та економічного аналізу. В цілому позитивно оцінюючи ОП, роботодавці наголошували на тому, що випускники даної ОП є ще не повністю готовими до роботи на підприємствах, потребують додаткового навчання, і дану ОП слід розглядати як підготовчу фазу до продовження навчання на освітньому рівні “бакалавр”. Окрім цього, додані до відомостей самооцінювання рецензії стейкхолдерів є застарілими (1 - 2020 року, 3 – 2021 року), та не стосуються останньої версії ОП, яка підлягає акредитації. Враховуючи обмежену кількість стейкхолдерів-роботодавців (3), присутніх на онлайн-зустрічі, обґрунтовано є необхідність збільшення їх кількості, зокрема, в частині включення представників ЗВО та підприємств аерокосмічної і машинобудівної галузей, щоб забезпечити формування цілей ОП, які б відповідали практичним потребам в умовах сьогодення. В результаті інтерв'ювання в.о. проректора з науково педагогічної роботи НАУ ХАІ (А.М. Гуменний) було встановлено відсутність дієвих механізмів забезпечення виявлення та реакції на пропозиції щодо удосконалення цілей і програмних результатів ОП з боку стейкхолдерів. Такі дії за політикою НАУ ХАІ повинні реалізуватись випускаючою кафедрою, яка і повинна ініціювати зміни в ОП. Рекомендовано удосконалити процедуру реагування представників навчально-методичного відділу НАУ ХАІ на пропозиції роботодавців щодо необхідності удосконалення ОП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Аналіз відомостей про самооцінювання, змісту ОП, рецензій та результатів інтерв'ювання гаранта ОП і стейкхолдерів дозволили встановити, що цілі та ПРН ОП 071 “Облік і оподаткування” початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти переважно мірою враховують тенденції розвитку спеціальності та галузевий контекст регіону (машинобудівні підприємства, аерокосмічна галузь) (зокрема, ПРН 7 та ПРН 9), що враховує особливості економічного розвитку Харківської області. Цілі та ПРН акредитованої ОП враховують досвід вітчизняних навчальних закладів, де здійснюється підготовка здобувачів початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти (Одеський національний економічний університет, Херсонський державний технічний університет, Миколаївський національний аграрний університет), що було підтверджено в результаті інтерв'ювання гаранта ОП та завідувача випускової кафедри. Для формування ПРН ОП, які забезпечують одержання soft skills, при розробці ОП було

використано досвід зарубіжних навчальних закладів, з якими налагоджена взаємодія в рамках міжнародної співпраці НАУ ХАІ - University of Chemistry and Technology School of Business (Чехія), Prof. D-r AsenZlatarov University (Болгарія), що підтверджується відповідними договорами про співпрацю.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Оскільки освітній стандарт для здобувачів початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» відсутній, то аналіз відповідності даному підкритерію проводився шляхом співставлення ПРН ОП вимогам 5-го рівня Національної рамки кваліфікацій (<https://cutt.ly/tIXoT2Z>). Результати порівняння дозволили встановити відповідність ПРН ОП 071 «Облік і оподаткування» спеціалізованим емпіричним та теоретичним знанням у сфері навчання та/або професійної діяльності, усвідомлення меж цих знань, що визначені 5-м рівнем Національної рамки кваліфікацій (дозволяє розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, знаходити творчі рішення або відповіді на чітко визначені конкретні та абстрактні проблеми на основі ідентифікації та застосування даних, планувати, аналізувати, контролювати та оцінювати власну роботу та роботи інших осіб у спеціалізованому контексті).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1) Цілі ОП чітко відповідають місії та стратегії НАУ ХАІ; 2) ОП, виходячи з визначених в ній цілей та ПРН, дозволяє досягти результатів навчання, які відповідають 5-му рівню Національної рамки кваліфікацій; 3) Цілі ОП та ПРН визначено із урахуванням сучасних тенденцій розвитку спеціальності 071 «Облік і оподаткування», враховують рівень розвитку ринку праці та галузевий розвиток Харківського регіону, базуючись на досвіді вітчизняних та зарубіжних ЗВО щодо розробки подібних ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

1) В процесі особистого спілкування під час онлайн зустрічей ЕГ виявлено недостатньо високий рівень залученості стейкхолдерів до розробки та проектування ОП, застарілість наданих ними рецензій та їх обмежену кількість. Рекомендовано збільшити кількість стейкхолдерів, зокрема, в частині включення представників ЗВО та підприємств аерокосмічної і машинобудівної галузей, які б дозволили забезпечити формування цілей ОП у відповідності до сучасних практичних потреб.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Проектування та цілі ОНП 071 «Облік і оподаткування» забезпечують досягнення визначених цілей та ПРН, а саме мають повний рівень узгодженості з підкритеріями 1.1, 1.3 та 1.4 та достатню міру узгодженості з підкритерієм 1.2. Зазначені недоліки і слабкі сторони (обмежений і недосконалий набір стейкхолдерів, залучених до проектування та перегляду ОП, відносна застарілість поданих рецензій, та недостатньо високий рівень залученості стейкхолдерів до процесу удосконалення ОП) є несуттєвими. Застосування цілісного підходу в оцінюванні виявлених фактів та їх контексту дозволило встановити, що освітня діяльність за ОНП 071 «Облік і оподаткування» загалом відповідає Критерію 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального

навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Відповідно до ОП та навчального плану, загальний обсяг освітньої програми становить 120 кредитів ЄКТС, з яких 82 кредити ЄКТС – обсяг обов'язкових компонентів освітньої складової, з яких 4 кредити ЄКТС відведено на навчальну практику та 1 кредит ЄКТС на кваліфікаційний іспит, 38 кредитів ЄКТС відводиться на вибіркові компоненти освітньої складової, Таким чином, обсяг вибірових навчальних дисциплін (31,7%) перевищує їхній необхідний обсяг, встановлений законодавством (25%).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП 071 “Облік і оподаткування” має чітко сформовану структуру, а саме: 1) нормативні посилання; 2) профіль освітньої програми; 3) перелік компонент ОП та їх логічна послідовність; 4) матриця відповідності програмних компетентностей обов'язковим компонентам ОП; 5) матриця забезпечення ПРН відповідним обов'язковим компонентам ОП. До ОП “Облік і оподаткування” також розроблено додаток, в якому розкрито структурно-логічну схему ОП. В той же час, ОК ОП, не складають логічну взаємопов'язану систему ОК та в сукупності не дозволяють досягти частини заявлених цілей та ПРН. Так, виходячи з структурно-логічної схеми ОП та навчального плану ОП визначено, що ключовий предмет - “Бухгалтерський облік” починає вивчатись лише у останньому 4-му семестрі. При цьому інші ОК, вивчення яких повинно базуватись на базових облікових знаннях - “Основи оподаткування” та “Контроль і ревізія”, вивчаються у 1-му та 3-му семестрах відповідно. Оскільки всі дисципліни вільного вибору обираються на 1-3 курсі, то здобувач навіть теоретично не може обрати жодну облікову дисципліну або дисципліну податкового спрямування (мікро- рівень), оскільки не володіє базовими основами обліку. Незрозумілим є зв'язок ОК “Основи аерокосмічної галузі” з ОК “Бухгалтерський облік”, який передбачає вивчення теорії, а не певних галузевих особливостей даної сфери. В ОП наявні ПРН (4, 9, 10, 11, 13), стосовно досягнення яких зазначеними у відповідності до наведеної в ОП матриці ОК у ЕГ існують значні сумніви, оскільки такі ОК лише частково пов'язані з даними ПРН. Зокрема, аналіз робочих програм ОК та інтерв'ювання академічного персоналу дозволило додатково підтвердити такі переконання. Так, викладач ОК “Інформатика в бізнес-середовищі” І.О. Трофименко під час резервної онлайн-зустрічі безпосередньо зазначила, що питання обліку в системі “Парус” нею розглядалися лише на одному із занять і лише оглядово, хоча цей ОК, виходячи з матриці відповідності, повинен забезпечувати досягнення ПРН 4 та ПРН 11. ПРН, що стосуються економічного аналізу (ПРН 9-11) забезпечуються ОК “Інформатика в бізнес-середовищі”, “Політична економія”, “Основи оподаткування”, “Контроль і ревізія”. “Самоменеджмент” тощо, а не необхідними ОК аналітичного спрямування. Окрім цього, всі ПРН, визначені в ОП, що стосуються бухгалтерського обліку (ПРН 4, 9, 10, 11, 13, 14), забезпечуються ОК “Навчальна практика”, яка проходить у 2 семестрі до ОК “Бухгалтерський облік”, що вивчається у 4 семестрі. Для забезпечення повного досягнення визначених в ОП ПРН мають бути впроваджені ОК, які б безпосередньо стосувались вивчення комп'ютерних та інформаційних систем і технологій обліку, бухгалтерської та податкової звітності, економічного аналізу діяльності підприємств, аудиту, фінансового та управлінського обліку, та мають бути розташовані у відповідній логічній послідовності.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП (<https://cutt.ly/5NeTlhE>) не повною мірою відповідає предметній області спеціальності “Облік і оподаткування” для здобувачів початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти. У складі ОП наявні лише 4 обов'язкові ОК, які напряму або з високою ймовірністю відповідають спеціальності 071 “Облік і оподаткування” - “Основи оподаткування” (ОК 4), “Контроль і ревізія” (ОК 6), “Податкова система” (ОК 11), “Бухгалтерський облік” (ОК 13). Частка таких ОК у загальному обсязі всіх ОК ОП становить всього 16%, або 24% у складі всіх обов'язкових компонент. При цьому детальне вивчення ОК 4 (<https://cutt.ly/oNeY6nu>) та ОК 11 (<https://cutt.ly/YNeUdZ7>) дозволили встановити, що вони переважно стосуються загальних питань оподаткування та оподаткування на макро-рівні, а не оподаткування діяльності підприємства, що є предметом спеціальності 071. ОК 6 вже частково не відповідає вимогам часу і не може забезпечувати досягнення всіх визначених в ОП ПРН, стосуючись лише сфери державного контролю, а на сьогодні для здобувачів освіти більш нагальним є вивчення питань аудиту. Зовсім незначна увага в рамках окремих ОК приділяється питанням управлінського обліку, бухгалтерської та податкової звітності, економічного аналізу та аудиту, інформаційним системам обліку та оподаткування. Вважаємо, що такий незначний обсяг фахових ОК не дозволяє забезпечити досягнення ПРН та потребує розширення. Наявність даної проблеми підтвердила зустріч з роботодавцями (О.О. Репутацька, С.С. Підмогильний), які констатували достатньо низький рівень знань здобувачів освіти, які приходять на стажування та наголосили на необхідності вивчення ними економічного аналізу, управлінського обліку та аудиту, які в даній ОП не забезпечуються ОК з відповідними назвами. Існування недоліку незначної кількості фахових ОК обґрунтовується реалізацією в НАУ ХАІ практики запоточування здобувачів початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти за спеціальностями 071 “Облік і оподаткування”, 072 “Фінанси, банківська справа та страхування” та 051 “Економіка”, що було виявлено в процесі інтерв'ювання здобувачів та академічного персоналу. Застосування такого підходу не дозволяє забезпечувати викладання фахових ОК, а орієнтоване на компромісне задоволення лише загальних потреб всіх здобувачів освіти з різних економічних спеціальностей. Подібна практика має бути усунута з метою удосконалення змісту ОП, який би більшою мірою відповідав предмету спеціальності 071 “Облік і оподаткування”.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Для визначення відповідності структури ОП можливостям формування індивідуальної освітньої траєкторії було проаналізовано розділ 2 відомостей про самооцінку (критерій 2), ОП, навчальний план (<https://cutt.ly/iNeAM7Q>), “Положення про організацію освітнього процесу в НАУ ХАІ” (<https://cutt.ly/8NeSQDe>), а також було проведено інтерв'ювання здобувачів освіти. Зокрема, в п. 3.22.9 даного положення зазначається, що вибіркова складова начального плану призначена для забезпечення можливості здобувачу освіти поглибити професійні знання в межах вибраної освітньої програми та/або здобуття додаткових компетентностей і має становити не менше 25 % від навчального навантаження освітньої програми. Обсяг дисциплін, відведених для вільного вибору, відповідає встановленим вимогам (38 кредитів ЄКТС - 31,7%). Незважаючи на належне внутрішнє регулювання даного питання та на достатній відсоток дисциплін вільного вибору, виходячи з того, що ОК 13 “Бухгалтерський облік” вивчається аж у 4-му семестрі, можна констатувати неможливість формування повноцінної індивідуальної освітньої траєкторії здобувачами початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти, оскільки без базових облікових знань неможливо вивчати дисципліни обліково-аналітичного та контрольного циклу, а також дисципліни податкового спрямування, оскільки здійснення податкових розрахунків також базується на обліковій інформації. Додатковим підтвердженням цього стали результати інтерв'ювання здобувачів (І.Є. Тихонова, А.М. Сокол, Д.О. Коваленко), що дозволили встановити у них відсутність розуміння поняття “індивідуальна освітня траєкторія”. Іншим доказом неможливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачами освіти є перелік дисциплін, які надаються для вільного вибору студентами, який є спільним для економічних спеціальностей рівня “молодший бакалавр”. Такий вибір здобувачів є наперед обмеженим та орієнтований на забезпечення потоків предметів для молодших бакалаврів різних економічних спеціальностей. На 1-му курсі для дисципліни індивідуального вибору 1 - двома дисциплінами (“Історія міжнародних відносин”, “Основи інвестування”), а для дисципліни 2 - трьома дисциплінами (“Основи економіки та бізнесу”, “Гроші та кредит”, “Електронна комерція”) (<https://cutt.ly/VNeDBSE>). На 2-му курсі для дисципліни індивідуального вибору 3 - трьома дисциплінами (Інформаційні технології в управлінні виробництвом та збуту продукції, “Інноваційне підприємництво”, “Податки та фіскальна політика”) (<https://cutt.ly/eNeD6wX>). Окрім цього, здобувачі роблять вибір дисциплін в межах “Українських студій” та “Правових компетентностей”. Таким чином, з наявних дисциплін лише “Податки та фіскальна політика” напряму стосується спеціальності 071 та може використовуватись для формування індивідуальної освітньої траєкторії в частині оподаткування. Всі інші дисципліни вільного вибору напряму не стосуються спеціальності 071 та є наслідком провадження політики запоточування здобувачів початкового рівня вищої освіти в НАУ ХАІ.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

В ОП та навчальному плані спеціальності 071 “Облік і оподаткування” передбачено проходження “Навчальної практики” (ОК13) (1 рік навчання (2 семестр), 4 кредити ЄКТС), силабус якої розміщено на сайті (<https://cutt.ly/DNeFFw1>). Інтерв'ювання здобувачів освіти 2-го року навчання (І.Є. Тихонова, А.М. Сокол, Д.О. Коваленко) та випускників освітньої програми попередніх років (Д.А. Скачко, С.М. Кінвалова), дозволило встановити порядок проведення практики, що передбачає ознайомлення із специфікою діяльності різних суб'єктів господарювання, змістом і характером роботи їх фахівців, закріплення теоретичних знань, одержаних під час навчання в університеті і набуття певних практичних навиків роботи. Проведений аналіз відомості навчальної практики групи б21 омб, договорів на практику, укладених з підприємствами, та наданих скан-копій звітів з практики, дозволили підтвердити реальність її проходження здобувачами освіти, зокрема, в умовах активних військових дій в Харківській області. В цілому ЕГ констатує, що проходження навчальної практики дозволяє здобувачам початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти частково здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності, однак не дозволяє забезпечити повноцінного досягнення фахових ПРН через відсутність облікових знань на момент її проходження.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Набуття здобувачами початкового рівня вищої освіти ОП 071 “Облік і оподаткування” соціальних навичок (soft skills) відбувається через отримання в процесі навчання здатності до самостійної та командної роботи, здатності ефективно комунікувати, використовуючи знання фахової іноземної мови, а також через здатність до розширення профілю своєї професійної діяльності. Зокрема, такі навички формуються в процесі вивчення обов'язкових ОК - “Інформатика в бізнес-середовищі”, “Самоменеджмент”, “Маркетинг”, а також можуть бути розширені шляхом вивчення чотирьох вибірових комплексів - 1) Мовні компетентності (іноземна мова); 2) Фізичне виховання; 3) Українські студії; 4) Правова компетентність. Набуття соціальних навичок в процесі реалізації ОП також сприяє функціонуванню в НАУ ХАІ “Студентське конструкторське бюро” (<https://cutt.ly/NNeG734>), де здобувачі освіти мають можливість об'єднувати свої зусилля для наукового співробітництва в створенні авіаційної техніки та налагодження комунікаційних взаємодій в межах НАУ ХАІ.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

На момент розробки ОП та проведення акредитаційної експертизи професійний стандарт був відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Проаналізувавши “Положення про організацію освітнього процесу в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»” (<https://cutt.ly/8NeSQDe>), ЕГ встановила, що у НАУ ХАІ визначено порядок розподілу обсягу окремих ОК ОП, який співпадає із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти. Інтерв'ювання здобувачів освіти та академічного персоналу, задіяного до реалізації ОП, підтвердило фактичне проведення занять. Зокрема, під час онлайн-зустрічі завідувач кафедри фінансів, обліку і оподаткування Т.В. Калінеску наводила приклад читання лекції для 1 здобувача освіти, що був присутній на занятті. Додатковим підтвердженням реалістичності навантаження здобувачів освіти став доступ до системи дистанційного навчання НАУ ХАІ “Mentor”, який за додатковим запитом було одержано членами ЕГ на період проведення акредитаційної експертизи (<https://cutt.ly/vNeHU4x>).

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

На ОП 071 “Облік і оподаткування” підготовка здобувачів освіти за дуальною формою освіти не проводиться.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1) Зміст ОП забезпечує набуття здобувачами ОП соціальних навичок на високому рівні через вивчення чотирьох вибіркового комплексів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

1) ОП побудована таким чином, що не дозволяє досягти частини заявлених цілей та ПРН, що пов'язано з тим, що базова дисципліна “Бухгалтерський облік” вивчається в останньому семестрі. Рекомендовано розташувати ОК в логічній послідовності після розширення змісту ОП достатньою кількістю нових ОК та уточнення змістовного наповнення існуючих ОК, що формують фахові компетентності, з метою забезпечення досягнення визначених в ОП ПРН; 2) Зміст ОП не повною мірою відповідає предметній області спеціальності “Облік і оподаткування” через наявність в ній малої частки обов'язкових та вибіркового ОК, які стосуються обліку і оподаткування, а також через не повну відповідність наявних в ОП фахових ОК спеціальності 071. Поза предметом вивчення ОП залишились питання фінансового та управлінського обліку, бухгалтерської та податкової звітності, економічного аналізу та аудиту, інформаційних систем обліку та оподаткування. Рекомендовано удосконалити зміст ОП шляхом її доповнення фаховими ОК та позбавитись практики запоточування навчального процесу здобувачів початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти з економічних спеціальностей в НАУ ХАІ, що спричиняє виникнення даних недоліків; 3) Неможливість повноцінного формування здобувачами вищої освіти індивідуальної освітньої траєкторії через нелогічність побудови ОП в частині дисциплін облікового циклу, обмеженість кількості фахових ОК, обмеженість здійснення вибору дисциплін вільного вибору та переважну відсутність у їх складі ОК, що напряму стосуються спеціальності 071 “Облік і оподаткування”. Рекомендовано удосконалити структуру ОП шляхом розширення набору обов'язкових та вибіркового фахових ОК, та їх розташування в рамках структури ОП з метою побудови різних варіантів реалізації індивідуальної освітньої траєкторії по спеціальності 071 “Облік і оподаткування”; 4) Не зовсім досконалою є процедура вибору ОК (вибір з обмеженого переліку дисциплін (2, 3 або 4), наведених в межах дисциплін індивідуального вибору). Рекомендовано удосконалити механізм здійснення такого вибору шляхом розширення можливостей здобувачів освіти обирати дисципліни не лише з запропонованих переліків, а з загального пулу дисциплін, а також надання можливості вивчення ОК з інших ОП НАУ ХАІ.

Рівень відповідності Критерію 2.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Структура та зміст ОП 071 «Облік і оподаткування» не повною мірою забезпечують досягнення визначених цілей та ПРН, а саме мають часткову міру узгодженості з підкритеріями 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, а також повний рівень узгодженості з підкритеріями 2.1, 2.6 та 2.8. Зазначені недоліки і слабкі сторони (неможливість досягнення ПРН через відсутність логічної побудови ОП, відсутність необхідної кількості обов'язкових та вибіркових фахових ОК, що свідчить про невідповідність ОП предмету спеціальності 071 «Облік і оподаткування, обмеженість процедури вибору здобувачами освіти вибіркових ОК, недосконалість фахової практичної підготовки) мають суттєве значення і негативно впливають на якісну реалізацію ОП. Застосування цілісного підходу в оцінюванні виявлених фактів та їх контексту дозволило встановити, що освітня діяльність за ОНП 071 «Облік і оподаткування» лише частково відповідає Критерію 2, однак виявлені недоліки і слабкі сторони можна усунути в однорічний строк.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання до НАУ ХАІ розміщені у вільному доступі на сайті (<https://cutt.ly/7NoqxcA>). Правила прийому розробляються приймальною комісією та затверджуються вченою радою університету. Склад приймальної комісії затверджується наказом ректора НАУ ХАІ. Особливості прийому на навчання на освітньому ступені бакалавра висвітлені у розділах V. «Строки прийому заяв та документів, конкурсного відбору та зарахування на навчання», VI. «Порядок прийому заяв та документів для участі у конкурсному відборі для здобуття вищої освіти», VII. «Конкурсний відбір, його організація та проведення», VIII. «Спеціальні умови участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти». В ході онлайн завідувач кафедри Т.В. Калінеску зазначила, що університетом проводяться роз'яснювальні заходи для потенційних вступників у тому числі з тимчасово окупованих територій щодо можливостей вступу на дану ОП та відмітила, що також бере участь у цьому процесі. У вкладці «Вступнику» - «Для випускників шкіл» є перелік спеціальностей освітнього ступеня молодший бакалавр де стисло подана інформація про конкурсні предмети (<https://cutt.ly/7Noqb5t>) та профіль ОП у тому числі й з «Обліку й оподаткування» (<https://cutt.ly/sNoqWjo>). В університеті наявна гаряча лінія для вступників, що на думку ЕГ, значно полегшує пошук і одержання інформації щодо всіх ОП потенційними абітурієнтами. Інформація про вартість навчання станом на 2022-2024 роки розміщена на сайті університету у вільному доступі у вкладці Вступнику – Вартість навчання (<https://cutt.ly/6NoqTrH>). ЕГ дійшла до висновку, що усі розділи Правил прийому не є дискримінаційними та чітко висвітлюють спеціальні умови участі в конкурсному відборі осіб, на які поширюються гарантії соціального захисту.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Особливості ОП 071 «Облік і оподаткування» освітнього ступеня молодший бакалавр враховані у розділі VII. «Конкурсний відбір, його організація та проведення» Правил прийому (<https://cutt.ly/dNoqPaX>). Згідно розділу, Конкурсний відбір для вступу на навчання для здобуття ступеня молодшого бакалавра на місця державного (регіонального) замовлення здійснюється за результатами вступних випробувань у формі національного мультипредметного тесту, або зовнішнього незалежного оцінювання 2019-2021 років з української мови та літератури/української мови (перший предмет) і зовнішнього незалежного оцінювання з математики 2019-2021 років (другий предмет). Вступ на місця за кошти фізичних або юридичних осіб здійснюється за результатами національного мультипредметного тесту з української мови або зовнішнього незалежного оцінювання 2019-2021 років з української мови та літератури/української мови (перший предмет) та одного предмету національного мультипредметного тесту або зовнішнього незалежного оцінювання 2019-2021 років на вибір вступника (другий предмет). У розділі VIII. «Спеціальні умови участі в конкурсному відборі на здобуття вищої освіти» Правил прийому висвітлені особливості вступу осіб з тимчасово окупованих територій, а також осіб з особливими освітніми потребами. Інформація про конкурсний відбір, розрахунок конкурсного балу й особливостями вступу для іноземців розміщена в розділі VII «Конкурсний відбір, його організація та проведення». ЕГ дійшла висновку, що Правила прийому враховують особливості даної ОП.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах вищої освіти, регулюється Положенням НАУ ХАІ «Про організацію освітнього процесу» (<https://cutt.ly/cNoqJmh>) та Положенням «Про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці» (<https://cutt.ly/YNoqZwy>). У п. 2 Положення «Про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці» конкретизована процедура визнання НАУ ХАІ результатів навчання здобувача, які були отримані в іншому закладі вищої освіти. Перезарахування навчальних дисциплін здійснюється за заявою вступника на підставі академічної довідки або додатка до документа про вищу освіту. Перезарахування може здійснюватися деканом або експертною комісією відповідної кафедри. До складу експертної комісії входять завідувач кафедри, гарант ОП, викладач, чию ОК необхідно перезарахувати. Порядок визначення академічної різниці, ліквідації академічної різниці та оформлення документів описані в пунктах 3, 4, 5 цього положення відповідно. Право на академічну мобільність визначено Положенням «Про порядок реалізації права на академічну мобільність учасниками освітнього процесу» (<https://cutt.ly/VNoqVjN>). На онлайн-зустрічі гарант ОП зазначила, що на даній ОП академічну мобільність ще не було реалізовано, проте зауважила, що наразі планується залучення викладачів з інших університетів України до проведення фахових ОК в онлайн-форматі в рамках академічної мобільності. В ході онлайн-зустрічі ЕГ було виявлено недостатню обізнаність здобувачів щодо їх можливостей брати участь в програмах академічної мобільності. ЕГ дійшла до висновку, що правила визнання результатів навчання, отримані в інших закладах освіти, є чіткими та зрозумілими, проте є необхідність активізувати академічну мобільність на даній ОП та, відповідно, інформування здобувачів щодо їх прав і можливостей.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням «Про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці» (<https://cutt.ly/INoq1OK>). У пункті 2. Положення «Про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці» конкретизована процедура визнання НАУ ХАІ результатів навчання здобувача, які були отримані в неформальній освіті. Перезарахування може здійснюватися деканом або експертною комісією відповідної кафедри, якщо одноосібне рішення не ухвалив. До складу експертної комісії входять завідувач кафедри, гарант ОП, викладач тієї ОК, яку необхідно перезарахувати. Порядок визначення оформлення документів та порядок визнання результатів неформальної освіти описані в пунктах 5 і 6 цього положення відповідно. На онлайн-зустрічі здобувачі зауважили, що викладачі даної освітньої програми пропонують їм проходження різних курсів які висвітлюють на платформі «Ментор». Зокрема, здобувачка А. Сокіл відзначила, що проходила курс на платформі Prometheus «Гроші й кредитування» і завдяки отриманому сертифікату могла закрити одну з ОК «Бухгалтерський облік», «Фінанси» або «Контроль і ревізія» на вибір завдяки безпосередньому спілкуванню з викладачем. ЕГ дійшла до висновку, що на даній ОП визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, а процедура їх визнання є налагодженою.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

1) В університеті наявна гаряча лінія для вступників; 2) Викладачі заохочують здобувачів до одержання неформальної освіти та пропонують їм актуальні курси, завдяки проходженню яких набуваються зазначені в ОП ПРН.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

1) На даній ОП ще не реалізована практика академічної мобільності. Рекомендовано активізувати академічну мобільність здобувачів освіти в рамках існуючих договорів про співпрацю та участі випускової кафедри в нових програмах академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

У ході проведеного дослідження ЕГ вважає узгодженість ОП «Облік і оподаткування» підкритеріям 3.1 та 3.4, оскільки правила прийому є чіткими й доступними та існує практика перезарахування результатів, та часткову узгодженість підкритерію 3.3 у частині відсутності практики академічної мобільності. На думку ЕГ, виявлені недоліки й слабкі сторони не впливають на якість надання освітніх послуг і можуть бути усунені протягом року. Застосування цілісного підходу в оцінюванні виявлених фактів та їх контексту дозволило встановити, що освітня діяльність за освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування» загалом відповідає Критерію 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

В НАУ ХАІ положенням «Про організацію освітнього процесу» врегульовується порядок, форми і методи навчання за ОП, що забезпечують досягнення її цілей. Під час онлайн-зустрічей було підтверджено використання основних форм і методів навчання таких як: лекції, практичні заняття, індивідуальні заняття, консультації. Вказані форми і методи навчання було підтверджено результатами огляду змісту окремих дисциплін через онлайн платформу “Mentor”, яка є власною розробкою НАУ ХАІ (<https://mentor.khai.edu>). Щодо заявлених у відомостях самооцінювання інноваційних методів навчання, їх використання обмежується використанням ділових ігор під час засідань наукового гуртка. Викладачі, виходячи з мети освітньої компоненти та для досягнення найбільш ефективного результату, самостійно обирають форми і методи навчання, керуючись при цьому положеннями «Про організацію освітнього процесу» (<https://t1p.de/3lae>), «Про формування робочої програми навчальної дисципліни» (<https://t1p.de/dpozj>), «Про рейтингове оцінювання досягнень студентів» (<https://t1p.de/anv3>). Студенти і викладачі під час онлайн-зустрічей підтвердили, що форми і методи навчання обрано так, що досягається формування професійних компетентностей у здобувачів вищої освіти. Додатковий рівень підготовки здобувачів забезпечується під час відвідування наукового гуртка. Крім того, студенти мають можливість висловити свою думку щодо методів та форм навчання як під час опитувань, так і під час перегляду ОП групою забезпечення. Незважаючи на те, що у відомостях самооцінювання зазначаються переважно традиційні форми і методи навчання, але все ж науково-педагогічний персонал підтверджує використання сучасних педагогічних методів. Академічна свобода здобувачів освіти забезпечується шляхом: можливості здобувачами самостійно обирати тематику індивідуальних завдань; можливості самостійно здобувачу вибирати базу практики; вільного вибору дисциплін, представлених у вибірковій частині ОП.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

На сайті НАУ ХАІ представлено ОП, якою передбачено перелік освітніх компонент (<https://cutt.ly/3NokZZV>). На цій же сторінці по кожній компоненті представлені силабуси, в яких здобувачам вищої освіти у своєчасній і зрозумілій формі надається інформація щодо цілей і змісту програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання за кожною освітньою компонентою. Незважаючи на те, що силабуси належним чином оформлені не по всім дисциплінам (дисципліна «Контроль і ревізія: відсутні підписи розробника, завідувача кафедри та погодження з представником здобувачів освіти») здобувачі вищої освіти під час онлайн-зустрічей зазначали про надання інформації щодо оцінювання як на початку вивчення дисципліни, так і в процесі її вивчення. Достатня увага приділяється питанням розуміння цілей, змісту та програмних результатів освітніх компонент під час проведення процесу оцінювання, що підтверджується додатково результатами опитування здобувачів. Також у месенджері Telegram створено бот @Library_KHAI_bot “Науково-технічна бібліотека ХАІ”, який дозволяє здобувачам вищої освіти у зручному для них режимі ознайомитись з силабусами/робочими програмами навчальних дисциплін. На загальноуніверситетському рівні ЗВО проводиться опитування студентів щодо наповнення, цілей та завдань ОП. Під час таких опитувань студенти мають можливість висловити свою думку щодо наповнення освітніх компонент.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

На випусковій кафедрі, вже починаючи з молодших курсів, планується проведення науково-дослідної роботи здобувачів освіти, яка відповідає науковим інтересам здобувача та напрямам досліджень, які проводяться НПП. Основні дослідження на кафедрі фінансів, обліку і оподаткування ведуться в контексті теми НДР кафедри 0121U108324 “Обліково-фінансовий механізм інноваційної взаємодії суб’єктів господарювання в контексті трансформації економіки знань та соціально-поведінкових обмежень”, керівник роботи Т.В. Калінеску. Викладачі кафедри беруть активну участь у науково-дослідній роботі кафедри, ними видано колективну монографію «Детермінанти розвитку фінансів і обліку суб’єктів господарювання в умовах кризи». Результати наукових досліджень пройшли апробацію на Всеукраїнській науково-практичній конференції Молодих учених та учнівської молоді “Актуальні проблеми розвитку бізнес-технологій в сучасних умовах глобалізаційних процесів” (Харків, 2021 р.), в якій опубліковані тези доповідей здобувачів освіти рівня молодший бакалавр Д. Скачко та С. Кінвалової.

Здобувачі вищої освіти під час фокус груп підтвердили факт виконання наукових робіт. Для розвитку навичок здійснення наукової діяльності та можливості виконання наукових досліджень для здобувачів організовано засідання наукового гуртка. В підтвердження наукових публікацій та функціонування наукового гуртка надані сертифікати участі в конференції та заяви претендентів на членство в науковому гуртку.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Викладачі кафедри постійно підвищують свій професійний рівень шляхом участі у науково-практичних семінарах, тренінгах, круглих столах, проходження дистанційних освітніх курсів, курсів підвищення кваліфікації як за фахом, так і щодо поліпшення педагогічної майстерності. Дана робота є плановою, так як під час фокус груп встановлено, що в ЗВО складений план підвищення кваліфікації НПП та вимоги до їх проходження. Через профільний відділ кафедри інформується про наявні можливості проходження навчань по підвищенню професійного рівня. Крім того, міжнародні стажування дозволяють використовувати не тільки знання, здобуті у вітчизняній практиці, а і знання, отримані під час таких стажувань. Викладачі під час онлайн-зустрічей зазначали, що тісна співпраця з представниками реального сектору економіки, зокрема ДП “Харківський машинобудівний завод “ФЕД”, створює необхідні передумови для оновлення змісту навчальних дисциплін.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов’язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

На кафедрі фінансів, обліку і оподаткування проводиться робота з обговорення та укладання договорів про академічну мобільність між ХАІ та навчальними закладами України та інших країн. Під час онлайн-зустрічей з науково-педагогічними працівниками було встановлено, що частина викладачів успішно пройшла практику міжнародних стажувань (гарант ОП О.В. Тофанюк: Проект Модуль Жана Моне Європейська інтеграція України в умовах Індустрії 4.0., 114 год. (Естонія, 2021 р.), доц. М.С. Татар : 1) Варнський університет менеджменту (2019 р.); 2) Празький інститут підвищення кваліфікації, 2019 р.; проф. Т.В. Калінеску : у 2021 р. – Centre for European Reforms Studies a.s.b.l. (Люксембург) за програмою «Accounting and Taxation, Finance, Banking and Insurance», 180 год.).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

1) Інформація щодо освітніх компонент та освітньої програми представлена на сайті ЗВО і може бути вільно використана здобувачами вищої освіти; 2) Для викладачів і для студентів створені всі умови для навчання та провадження наукових досліджень.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

1) Незважаючи на всі зусилля університету щодо сприяння міжнародній академічній мобільності викладачів і студентів, не всі викладачі мають досвід міжнародної мобільності, а студенти її не мають взагалі. Тому існує необхідність залучення студентів до програм академічної мобільності і посилення участі викладачів в програмах та міжнародних проектах.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Експертна група погоджується, що ОП загалом відповідає підкритеріям 4.1 - 4.4 (здобувачі вищої освіти своєчасно отримують інформацію про цілі ОП, зміст та порядок оцінювання) та частково відповідає підкритерію 4.5 (відсутність міжнародної мобільності здобувачів освіти). В цілому ОП підлягає моніторингу, оцінюванню та перегляду з урахуванням думки стейкхолдерів.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Контрольні заходи включають поточний, підсумковий контроль та оцінювання залишкових знань здобувачів. Вивчення всіх навчальних дисциплін завершується диференційним заліком (заліком) або іспитом. Семестровий контроль проводять у формі семестрового іспиту, диференційованого заліку, заліку, в обсязі навчального матеріалу, що визначений в робочій програмі або в силабусі, у терміни, що встановлені в навчальному плані і графіку освітнього процесу. На рівні викладача застосовуються такі форми контролю: усний контроль, письмовий контроль (тести, контрольні завдання), контроль з використанням комп'ютерних технологій, комбінований контроль. Протягом навчального семестру здобувачі складають не менше як два модульні контролю з дисципліни на лекційних, практичних, лабораторних, семінарських заняттях, або в вільний від занять час на відведених графіком навчального процесу тижнях семестру (Положення «Про рейтингове оцінювання досягнень студентів»). Підсумковий контроль проводять з метою оцінювання результатів навчання на окремих його завершальних етапах або на певному рівні короткого циклу вищої освіти. Атестація здійснюється у формі комплексного кваліфікаційного іспиту. Зміст контрольних заходів ще з етапу розроблення робочих програм відповідає результатам дисципліни, які корелюються з результатами навчання за освітньою програмою., що регламентується внутрішніми документами НАУ ХАІ, які є у вільному доступі на сайті НАУ ХАІ: Положеннями «Про організацію освітнього процесу» (<https://t1p.de/3lae>), «Про формування робочої програми навчальної дисципліни» (<https://t1p.de/dpozj>), «Про рейтингове оцінювання досягнень студентів» (<https://t1p.de/anv3>). Інформування про форми контролю відбувається на початку семестру за кожною дисципліною викладачем, а також через зазначення їх у силабусах навчальних дисциплін (які є у вільному доступі на сайті НАУ ХАІ (<https://cutt.ly/JNimPyE>) та @Library KNAI_bot «Науково-технічна бібліотека ХАІ»). Особливості проведення контрольних заходів пояснюються на першому занятті за дисципліною та безпосередньо перед контрольним заходом, а також висвітлені у силабусах дисциплін. На онлайн-зустрічі з ЕГ здобувачі освіти зазначили, що проблем чи незадоволеності результатами оцінювання не мають. На сайті НАУ ХАІ у вкладці «Освіта» (<https://cutt.ly/QNowuM7>) розміщений розклад занять здобувачів вищої освіти.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

В університеті розроблено комплекс положень, які забезпечують чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти та формалізують процедури проведення контрольних заходів, а саме Положення: «Про організацію освітнього процесу» (<https://t1p.de/3lae>), «Про систему управління якістю» (<https://t1p.de/rmatm>), «Про рейтингове оцінювання досягнень студентів» (<https://t1p.de/anv3>), «Про оцінювання залишкових знань студентів (проведення ректорських контрольних робіт з навчальних дисциплін)» (<https://t1p.de/397e>); «Про створення та організацію роботи екзаменаційної (атестаційної) комісії» (<https://t1p.de/pncq>) та інші Положення, які регулюють порядок здійснення освітнього процесу. Форма атестації здобувачів короткого циклу вищої освіти у формі складання комплексного кваліфікаційного іспиту. Програма комплексного кваліфікаційного іспиту спеціальності 071 за ОП «Облік і оподаткування» іспиту розглянуто та затверджено на засіданні кафедри фінансів, обліку і оподаткування (протокол № 6 від 18.01.2022 р.) та засіданні НМК № 3 (протокол № 5 від 4.02.2022 р.) До кваліфікаційного іспиту виносяться запитання з попередньо вивчених дисциплін “Бухгалтерський облік”, “Фінанси”, “Податкова система”. З наданих на запит ЕГ екземплярів екзаменаційних білетів з кваліфікаційного іспиту встановлено, що завдання підготовлені в кількості лише двох варіантів білетів, які складаються з тестових завдань по 100 в кожному. Для проведення атестації здобувачів створюється екзаменаційна комісія, Головою якої може бути фахівець у відповідній галузі або провідний науковець відповідного напряму наукової діяльності або науково-педагогічний (педагогічний) працівник з напрямку підготовки (спеціальності), який не є працівником НАУ ХАІ, д.е.н. або к.е.н., професор або доцент.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів визначені у внутрішніх документах НАУ ХАІ, які зазначені у відомостях про самооцінювання та у підкритерії 5.1. Порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів в Університеті регулюються Положеннями «Про рейтингове оцінювання досягнень студентів» (<https://cutt.ly/yNimFT9>), «Про студентське самоврядування Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»» (<https://cutt.ly/PNimJgp>) та «Про уповноваженого з прав студентів (омбудсмена)» (<https://cutt.ly/BNimLZo>). Оскарження здійснюється шляхом подання здобувачем вищої

освіти заяви на апеляцію. Прикладів оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів на ОП «Облік і оподаткування» початковий рівень (короткий цикл) не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

В НАУ ХАІ визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації ОП. Положення про академічну доброчесність в «ХАІ» (<https://t1p.de/awh3>) розроблено з метою запровадження системи академічної доброчесності в «ХАІ» і закріплює норми та правила професійного спілкування та поведінки між учасниками освітнього процесу в університеті стосовно питань академічної доброчесності. На зустрічі ЕГ з керівництвом ЗВО встановлено, що робота комісії з академічної доброчесності обмежується реагуванням на факти порушення принципів академічної доброчесності, не має системності, недостатньо проводиться інформаційної роботи з популяризації принципів академічної доброчесності й професійної етики науково-педагогічних, наукових працівників і здобувачів вищої освіти. Для протидії порушенням академічної доброчесності у НАУ ХАІ здійснюється інформування здобувачів вищої освіти та НПП, щодо неприпустимості плагіату у студентських роботах різних видів. Проводиться систематична перевірка робіт на плагіат за допомогою спеціальної комп'ютерної програми «Unicheck». В ЗВО визначено відповідальних за процедуру виявлення плагіату. На рівні університету відповідальним доцент каф. 504 канд. фізико-математичних наук А.М. Охримовський Відповідальний по кафедрі – ст. лаборант А.С. Козирев, який має сертифікат з академічної доброчесності (освітня платформа PROMETHEUS). У НАУ ХАІ з метою протидії порушенням академічної доброчесності здійснюється інформування здобувачів вищої освіти та НПП, щодо неприпустимості її порушення, оскільки усі учасники освітнього процесу несуть відповідальність за порушення академічної доброчесності, яка регламентується Положеннями «Про академічну доброчесність» (<https://t1p.de/awh3>) та «Про систему забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти» (<https://t1p.de/tfvj>). Здійснюється систематична перевірка на плагіат студентських робіт різних видів, а саме у курсових та кваліфікаційних роботах. Технологічним інструментом протидії порушенням академічної доброчесності в університеті виступають офіційні програмні продукти «Unplag». У разі встановлення факту академічної недоброчесності, плагіату, фальсифікації, шахрайства при написанні публікацій та кваліфікаційних робіт, це стає підставою для недопущення до атестації, до захисту кваліфікаційної роботи, до друкування наукових статей та тез. З метою популяризації принципів академічної доброчесності в ЗВО затверджено «Кодекс етичної поведінки» (<https://cutt.ly/ONimVHR>).

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

1) Форми контрольних заходів, критерії оцінювання, об'єктивність екзаменаторів, попередження проявів академічної доброчесності є чіткими, прозорими і доступними для всіх учасників освітнього процесу, що забезпечується низкою системних заходів, політик і процедур, які відображено у внутрішніх документах НАУ ХАІ; 2) Систематична перевірка робіт на плагіат за допомогою спеціальної комп'ютерної програми «Unicheck».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

1) Робота комісії з академічної доброчесності обмежується реагуванням на факти порушення принципів академічної доброчесності; 2) Недостатньо проводиться інформаційної роботи з популяризації принципів академічної доброчесності й професійної етики науково-педагогічних, наукових працівників і здобувачів вищої освіти. Рекомендовано забезпечити системність та оприлюднення звітної інформації про роботу комісії з академічної доброчесності.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Освітня програма достатньо мірою відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 5.1-5.4. Беручи до уваги всю цілісність встановлених фактів (сильних сторін, позитивних практик, слабких сторін, недоліків) та їх контексту, такі чинники, як принципи поваги до автономії закладу, врахування контексту, відносний вплив недоліків на відповідний аспект якості освітньої програми та наявність в закладі підходу, орієнтованого на вдосконалення, ЕГ вважає можливим стверджувати про наявність загалом відповідності освітньої програми критерію 5 при наявності недоліків, що не є суттєвими.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

За ОП викладають 2 доктори, 5 кандидатів наук, 3 старших викладачі. Стаж педагогічної діяльності НПП коливається в межах від 12 до 46 років. Публікації викладачів, їх базова освіта, наукові ступені та професійний досвід в основному відповідають ОК, які вони викладають. Недостатньо корелюють з ОК “Контроль і ревізія” праці проф. Т.В. Калінеску (“Estimation of Conditions the Realizations of Democratic Mechanisms the Transformation of Society: Tearing Away and Social Dialog” та “Diagnostics of Tearing away the Democratic Mechanisms of Socio-Economic Development and Adjusting of Social Dialogue in Societ”), які не відповідають специфіці спеціальності, за якою викладається дисципліна і не відображають предметну область ОК “Контроль і ревізія”. За ОК “Самоменеджмент” наукові праці доц. І.О. Самойленко (“Енергосервісний бізнес у контексті сталого енергетичного розвитку України”, “Напрями забезпечення політики енергозбереження та енергоефективності підприємств державної форми власності”, “Оцінка ефективності енергоощадних заходів підприємства: методологічний підхід”) не корелюють з тематикою курсу. Профільну дисципліну ОК “Бухгалтерський облік” для здобувачів освіти викладає доцент М.С. Татар , (атестат доцента кафедри фінансів та за базовою освітою – фінансист, публікації з обліку відсутні, що порушує кореляцію з академічною кваліфікацією; підвищення кваліфікації підтверджене відповідними сертифікатами; стаж роботи - 12 років). У доцентів В.Л. Петрик, І.О. Самойленко та Т.Ю. Можевенко закінчився 5 річний період дії сертифікатів про підвищення кваліфікації.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Необхідний рівень професіоналізму викладачів ОП забезпечується під час конкурсного добору, який передбачає врахування низки складових: проведення відкритих лекцій, надання розробленого науково-методичного матеріалу для забезпечення певного освітнього компонента, врахування особистих досягнень викладача (зокрема, показники загальноуніверситетської системи “Рейтинг НПП”, нагороди), результати опитування здобувачів вищої освіти, участь викладача у процесах забезпечення якості освіти тощо. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми. Конкурсний добір викладачів ОП регулюється Положенням “Про порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних посад, призначення та звільнення з посад, продовження терміну роботи науково-педагогічних працівників Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського “ХАІ” (<https://tip.de/mvjo>), що забезпечує необхідний рівень їх професіоналізму, а також мінімізує плінність кадрів. Онлайн-зустріч з НПП, керівництвом та начальником відділу кадрів підтвердила прозорість даного процесу та його спрямованість на набір НПП, які мають забезпечувати якісне викладання ОК за ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час проведення акредитаційної експертизи ЕГ отримала документальні підтвердження активної співпраці ЗВО з роботодавцями та професійними організаціями у сфері підтримки освітнього процесу за спеціальністю 071 “Облік і оподаткування», а саме: договір про співробітництво з ТОВ “Аркодан”, ПрАТ “Краматорський завод металевих конструкцій”, ТОВ “Арсенал ПК”, відгуки на ОП від стейкхолдерів ТОВ “Горизонт”, ДП “Zeelandia”, Головного управління ДФС у Харківській області. Взаємодія ЗВО з роботодавцями під час реалізації освітнього процесу підтвердилась на зустрічах з НПП та роботодавцями. Хоча заступник директора з економіки та фінансів ДП “Харківський машинобудівний завод “ФЕД” О.О. Репутацька не підтвердила факт надання відгуку, який за її підписом представлений у відомостях самооцінювання. Роботодавці підтвердили факт їх залучення до обговорення ОП та зацікавленість у підготовці молодших бакалаврів саме за цією спеціальністю.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Під час акредитаційної експертизи ЕГ отримала підтвердження того, що НАУ ХАІ в окремих випадках залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

(<https://cutt.ly/nNowE8S>), хоча така практика має достатньо обмежений характер. В ході зустрічі з фокус-групою здобувачів освіти і випускників жоден з представників не зміг пригадати фактів проведення аудиторних занять професіоналами-практиками. На зустрічі зі стейкхолдерами лише аудитор-практик В. Шевчук підтвердила проведення лекції в жовтні 2022 року.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Професійний розвиток викладачів забезпечується через реалізацію плану підвищення кваліфікації НПП, який затверджений НАУ ХАІ та підлягає постійному моніторингу. Аналіз плану підвищення кваліфікації НПП, які задіяні у реалізації ОП, та відповідних свідоцтв і сертифікатів дає змогу стверджувати про те, що НАУ ХАІ сприяє професійному розвитку викладачів. ЕГ отримала від НАУ ХАІ сертифікати та свідоцтва про підвищення кваліфікації, серед яких: 1) Сертифікат, що засвідчує успішне проходження курсу «Академічна доброчесність: онлайн курс для викладачів». через платформу масових відкритих онлайн-курсів Prometheus» від 14.09.2021 р.; 2) Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», свідоцтво про підвищення кваліфікації, тема: «Основи застосування дистанційних освітніх технологій у навчальному процесі, створення електронного навчального курсу в LMS Moodle», 2018 р.; 3) Сертифікат про стажування на тему: «Облік і оподаткування, фінанси, банківська справа та страхування в сучасних умовах діяльності виробничого підприємства». В НАУ ХАІ постійно проводиться атестація НПП, яка охоплює систему заходів, спрямованих на всебічне комплексне оцінювання їх педагогічної та виробничої діяльності, за якою визначаються відповідність педагогічного працівника займаній посаді, рівень його кваліфікації, присвоюється кваліфікаційна категорія. На підставі чинного Положення «Про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників і фахівців промисловості в університеті» працівники НАУ ХАІ, не менше 1 разу на 5 років, проходять підвищення кваліфікацій і стажування у відповідних наукових і освітньо-наукових установах.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності через матеріальне і професійне заохочення, на підставі чинних документів: Колективний договір між ректором і трудовим колективом в особі голови профспілкової організації національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (<https://t1p.de/xdjn>); Згідно Колективному договору працює система створення умов для стабільного розвитку Університету, організації діяльності в Університеті, змін в організації праці, забезпечення продуктивної зайнятості. Таким чином, система преміювання та морального заохочення НПП, працівників сприяє професійному зростанню та покращенню якості освіти в університеті: Колективний договір (<https://t1p.de/xdjn>); Положення Про конкурс професійної майстерності «Ікари ХАІ» (<https://t1p.de/t4ri>); Положення «Про присвоєння звання почесного професора Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»» (<https://t1p.de/ndwq>); Положення «Про присвоєння звання почесного доктора «Doctor honoris causa» Національного аерокосмічного університету ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»» (<https://t1p.de/vvq1>).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

1) Конкурсний відбір викладачів є прозорим, проводиться на засадах відкритості і гласності і сфокусований на добір викладачів відповідно до структури та цілей ОП; 2) наявність Положення «Про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників і фахівців промисловості в університеті»; 3) ЕГ відмічає значну підтримку з боку ЗВО розвитку професійної майстерності та підвищення кваліфікації НПП, посилене стимулювання праці через різноманітні форми матеріального та морального заохочення.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

1) Має місце недостатність кореляції фахової освіти та наукових публікацій НПП з дисциплінами ОП, в тому числі безпосередньо з фахових дисциплін. Рекомендовано привести у відповідність наукові публікації НПП з дисциплінами ОП, в тому числі безпосередньо фахових дисциплін, шляхом підвищення їх публікативної активності; 2) Незважаючи на те, що у НАУ ХАІ проводиться багато заходів із залученням роботодавців, в тому числі за спеціальністю «Облік і оподаткування», ЕГ відмічає, що існує необхідність у проведенні специфічних заходів для здобувачів ОП короткого циклу вищої освіти (молодший бакалавр), що дасть змогу підтримати здобувачів при опануванні професійних навичок базового рівня у сфері обліку і оподаткування. Рекомендовано організувати заходи із залученням бухгалтерів підприємств, аудиторів та податківців, спрямовані на інформування здобувачів про необхідні базові навички у обліковій та аудиторській професії, що вимагається Національною рамкою кваліфікації, а

також запровадити практику залучення роботодавців до проведення лекцій і практичних занять саме для здобувачів ОП короткого циклу вищої освіти (молодший бакалавр).

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Людські ресурси, задіяні в реалізації ОП «Облік і оподаткування» НАУ ХАІ, не повною мірою забезпечують досягнення визначених цілей та ПРН, а саме: мають значний рівень узгодженості з підкритеріями 6.2, 6.5, 6.6, та часткову міру узгодженості з підкритеріями 6.1, 6.3 та 6.4 (часткова невідповідність академічної кваліфікації викладачів, недостатня залученість роботодавців та професіоналів-практиків до реалізації ОП). Часткову узгодженість з підкритеріями 6.1, 6.3 та 6.4 цілком можливо привести у відповідність протягом одного календарного року. Таким чином, освітня діяльність за ОП «Облік і оподаткування» частково відповідає Критерію 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

На сайті НАУ ХАІ представлена матеріально-технічна база університету у вигляді віртуального 3D-туру (<https://tour.khai.edu/>). У документах на запит прикріплено посилання на інформацію про матеріально-технічне забезпечення НАУ ХАІ (<https://cutt.ly/ENim8IB>), та Матеріально-технічну базу ХАІ (<https://cutt.ly/QNiQi2Z>). В ході проведеного аналізу, ЕГ було з'ясовано що всі учасники освітнього процесу мають безплатний доступ до матеріально-технічних ресурсів університету. У платформі «Ментор» для здобувачів даної ОП є доступ до навчально-методичного забезпечення усіх ОК, що викладаються. Для учасників освітнього процесу у вкладці «Головна» - «Студенту» - «Науково-технічна бібліотека» представлені електронний каталог ХАІ, наукометричні бази «Scopus», «Web of science», «Springer Nature» іншими, наявним методичним забезпеченням та професійними виданнями, які щороку поповнюються за кошти університету. У документах на запит прикріплено скан-копії видань для даної ОП, які є у фонді Науково-технічної бібліотеки ХАІ, зокрема, газета «Все про бухгалтерський облік», «Праця та зарплата», «Фінансовий контроль» та інші. На онлайн зустрічі І.В. Олійник розповіла, що бібліотека поповнюється виданнями, які видаються редакцією університету. Усі навчально-методичні рекомендації публікуються онлайн на сайті. Зазначила, що станом на цей рік університет оформив підписку на наукові видання, однак інформацію про це розмістив на своєму сайті. На онлайн-зустрічі викладач ОК 2 «Інформатика в бізнес середовищі» розповіла, що під час занять ознайомлює здобувачів даної ОП з бухгалтерською комп'ютерною програмою «ПАРУС». На думку ЕГ, НАУ ХАІ має достатню забезпеченість фінансовими та матеріально-технічними ресурсами, навчально-методичним забезпеченням.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Право усіх учасників освітнього процесу на безкоштовний доступ до бібліотечних, інформаційних ресурсів, спортивних, наукових, культурно-освітніх послуг університету описані у Статуті НАУ ХАІ (<https://cutt.ly/nNiQdKa>). Так, згідно пункту 8.2.1, особи, які навчаються в університеті мають право на безплатне користування бібліотеками, інформаційними фондами, навчальною, науковою та спортивною базами університету в межах освітнього процесу; безплатне забезпечення інформацією для навчання у доступних форматах з використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я (для осіб з особливими освітніми потребами); безплатне проходження практики на підприємствах, в установах, закладах та організаціях, а також на оплату праці під час виконання виробничих функцій згідно із законодавством. У вкладці «Головна» - «Студенту» - «Науково-технічна бібліотека» (<https://library.khai.edu/>) представлені електронний каталог ХАІ, науково-метричні бази «Scopus», «Web of Science», «Springer Nature» іншими, наявним методичним забезпеченням та професійними виданнями, які щороку поповнюються за кошти університету. У документах на запит прикріплено скан-копії видань для даної ОП, які є у фонді Науково-технічної бібліотеки НАУ ХАІ, зокрема, газета «Все про бухгалтерський облік», «Праця та зарплата», «Фінансовий контроль» та інші. В університеті діє наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих учених одним з основних завдань якого є залучення учасників освітнього процесу до науково-дослідницької роботи (<https://cutt.ly/vNiQjmZ>). У вкладці «Наука» - «Наукові конференції» розміщена інформація про актуальні конференції університету, всеукраїнські та міжнародні для здобувачів та викладачів НАУ ХАІ (<https://cutt.ly/HNiQlG6>). ЕГ дійшла до висновку, що ЗВО забезпечує безплатний доступ викладачів і здобувачів

вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Документом, що регулює питання охорони праці, безпеки життєдіяльності в університеті, стан пожежної безпеки та стан електрогосподарства є Положення «Про систему управління охороною праці» (<https://cutt.ly/UNiQcTp>). Згідно положення, пріоритетним завданням НАУ ХАІ є проведення інструктажів, навчання та перевірку знань працівників з питань охорони праці під час навчального процесу та на період канікул. ЕГ було надано відео-докази активної участі здобувачів у заходах створених Харківським аерокосмічним університетом. НАУ ХАІ бере участь у всеукраїнських спортивних змаганнях (<https://cutt.ly/3NiQmoN>). Для здобувачів організувалися екскурсії з метою залучення до активного життя та заходи з різних видів спорту (<https://cutt.ly/6NiQEgZ>), (<https://cutt.ly/2NiQTb2>). Під час онлайн-зустрічі Калінеску Т.В. зазначила, що наразі навчання здобувачів відбувається в дистанційному форматі з використанням платформ Ментор, Zoom та інших застосунків для спілкування у письмовій формі. Зауважила, що у платформі Ментор створені журнали відвідування занять, система оцінювання здобувачів, а також відбуваються перевірки щодо наповнення ОК у тому числі з даної ОП. В ході аналізу матеріально-технічної бази члени ЕГ пересвідчилися, що корпуси й гуртожитки НАУ ХАІ обладнані протипожежними засобами, планами евакуацій на всіх поверхах і табличками «Вихід». У гуртожитках створені зручні умови для проживання. Згідно отриманих відео-доказів ЕГ вважає, що університетом дотримані всі вимоги з техніки безпеки і тому умови освітнього середовища є безпечними для всіх учасників освітнього процесу.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

В НАУ ХАІ діє Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти (<https://cutt.ly/VNiQOLr>). У п. 4.6.3 якого зазначено про соціологічні опитування співробітників і здобувачів вищої освіти та студентський моніторинг освітнього процесу. На онлайн зустрічі в.о. проректора А.М. Гуменний розповів, що анкетування здобувачів вищої освіти з метою врахування їх думок, скарг та пропозицій щодо покращення якості освітнього процесу відбувається в електронному форматі, зокрема, з використанням гугл таблиць. Керівник ліцензування й акредитації та представник навчального відділу М.М. Федоренко зауважив про системне проведення університетом анкетування для здобувачів, результати яких оприлюднюються на сайті НАУ ХАІ у вкладці «Освіта» - «Система забезпечення якості освіти» - «Анкетування» (<https://cutt.ly/mNiQA5V>), зауважив, що наразі розробляються 4 види анкет для всіх освітніх ступенів у тому числі й для молодшого бакалавра. На онлайн-зустрічі здобувачі підтвердили, що анкетування щодо якості освітнього процесу проводяться два рази на рік у гугл формі та через платформу дистанційного навчання "Ментор". У документах на запит прикріплені результати опитувань здобувачів, які навчаються в університеті. На онлайн зустрічі представники студентського самоврядування розповіли, що у зв'язку з повномасштабними бойовими діями консультативна підтримка здобувачів наразі забезпечується через платформи Facebook, Instagram, Ментор, месенджер Viber, електронну пошту та сайт університету. В ході онлайн зустрічей ЕГ переконалася, що НАУ ХАІ забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

На ОП 071 «Облік і оподаткування» освітнього рівня молодший бакалавр не навчаються особи з особливими освітніми потребами. Проте, НАУ ХАІ створено всі необхідні умови задля поліпшення особам з обмеженими можливостями та особам з особливими освітніми потребами навчання й проживання в гуртожитках. Усі приміщення (корпуси та гуртожитки) оснащені пандусами, кнопками виклику чергових. Для навчання осіб з особливими освітніми потребами та для всіх здобувачів в умовах карантину в НАУ ХАІ функціонує дистанційна форма навчання за допомогою платформи "Ментор".

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Окремого положення у якому б визначалася політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій у НАУ ХАІ немає. Натомість в університеті діє Положення про академічну доброчесність (<https://cutt.ly/1NiQD9f>), де прописані принципи дотримання академічної доброчесності, відповідальність за їх порушення і порядок виявлення та встановлення фактів їх порушення. У НАУ ХАІ створена комісія, яка діє згідно Положення про комісію з питань

академічної доброчесності (<https://cutt.ly/HNiQGPY>). У положенні описані права і повноваження комісії, порядок формування та функції комісії. У розділі VIII Статуту університету представлені права й обов'язки учасників освітнього процесу (<https://cutt.ly/tNiQJx6>) Права й обов'язки працівників університету регулюються Колективним договором між ректором і трудовим колективом в особі голови профспілкової організації (<https://cutt.ly/DNoeUiV>). У Положенні про уповноваження прав студентського омбудсмена (<https://cutt.ly/ENiQL7m>) описані права й обов'язки студентського омбудсмена та його представника, у тому числі які пов'язані з вирішенням конфліктних ситуацій. На онлайн зустрічі з представниками студентського самоврядування (А. Замелюхіна та Т. Зейнієв) було встановлено, що усі конфліктні ситуації, які трапляються, представники студентства намагаються вирішити безпосередньо з викладачем. Якщо цього зробити не вдається, то університетом створюється відповідна комісія з питань академічної доброчесності, яка одержує скарги від конфліктних сторін у письмовому вигляді та оформлює ухвалені рішення протоколом. У НАУ ХАІ створено чітку і зрозумілу політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій, але, на думку ЕГ, університету необхідно розробити положення, у якому б передбачалася політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією, корупцією тощо, оскільки не всі випадки можна розглядати як порушення академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

1) У НАУ ХАІ діє наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих учених заохочує здобувачів до науково-дослідної діяльності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

1) У НАУ ХАІ відсутнє положення, у якому б передбачалася політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією, корупцією тощо. Рекомендовано створити положення про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

У ході експертизи, ЕГ встановила, що ОП має достатній рівень узгодженості за підкритеріями 7.1 7.2, 7.3, 7.4 і 7.5, зокрема через сприяння розвитку особистості здобувачів, та частковий рівень узгодженості за підкритерієм 7.6, оскільки в НАУ ХАІ відсутній нормативно-правовий документ, яким би передбачалися політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій пов'язаних зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо. ЕГ вважає, що виявлені недоліки не є критичними й можуть бути усунені протягом року. Застосування цілісного підходу в оцінюванні виявлених фактів та їх контексту дозволило встановити, що освітня діяльність за ОП "Облік і оподаткування" загалом відповідає Критерію 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розробки, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм в НАУ ХАІ регулюються "Положенням про розроблення та модернізацію освітніх програм в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут" (п. 2 Рекомендації щодо розроблення змісту ОП, п. 3. Вимоги до проектної групи з розроблення ОП, п. 5 Порядок оновлення й модернізації ОП) (<https://cutt.ly/bNtRBa2>). Факти регулярного здійснення визначених цим Положенням процедур запровадження, моніторингу, перегляду та оновлення ОП із залученням здобувачів освіти, академічного персоналу та роботодавців були підтверджені на онлайн-зустрічах з гарантом, академічним персоналом, здобувачами освіти та іншими структурними підрозділами університету (А.М. Гуменний – в.о. проректора з науково-педагогічної роботи, М.М. Федоренко - керівник підрозділу з ліцензування та акредитації), а також підтверджуються Наказом ректора НАУ ХАІ № 117 М.В. Нечипорука про затвердження освітніх програм від 20.04.2022 р., яким було затверджено нову версію ОП зі спеціальності 071 "Облік і оподаткування". Окрім цього, процес розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми в НАУ ХАІ контролюється в рамках запровадженої системи

забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти, що регулюється відповідним положенням ("Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в НАУ ХАІ» (<https://cutt.ly/RNtDxxs>), в п. 1.3 якого зазначається, що система внутрішнього забезпечення освітньої діяльності та вищої освіти Університету складається з стандартів, одним з яких є розроблення й затвердження освітніх програм. Дана система підлягає регулярному аудиту, що регламентується Положенням про планування і проведення внутрішнього аудиту в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» (<https://cutt.ly/ZNtFePP>), що свідчить про існування внутрішніх інструментів, які забезпечують контроль за реалізацією ОП в НАУ ХАІ.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Залучення здобувачів освіти та представників студентського самоврядування до процесу перегляду ОП 071 "Облік і оподаткування" було підтверджено в результаті їх інтерв'ювання під час зустрічей з ЕГ (І.Є. Тихонова, А.М. Сокол, Д.О. Коваленко), що також зафіксовано в протоколі кафедри фінансів, обліку і оподаткування (604), наданому за запитом ЕГ (№ 6 від 18.01.2022 р.). Про врахування думки здобувачів вищої освіти початкового рівня (короткого циклу) при перегляді ОП також свідчать проведені опитування у 2022 році (<https://cutt.ly/dNtJz4s>) щодо якості ОП та дотримання принципів доброчесності учасниками освітнього процесу (березень 2021 року), результати яких розміщені на сайті НАУ ХАІ. В даному опитуванні піднімалися наступні питання: Чи ознайомлені Ви зі змістом дисциплін? Які з дисциплін, на Вашу думку, можна вилучити з ОП, за якою Ви навчаєтесь? На Вашу думку, чи порушується логіка викладання дисциплін ОП? На вашу думку, чи сприяють форми й методи навчання, а також викладання на ОП досягненню програмних результатів навчання? Чи задоволені Ви формами й методами навчання, а також викладанням на ОП? На вашу думку, чи відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП? Чи стикалися Ви з несумлінним виконанням своїх обов'язків учасниками освітнього процесу за Вашою ОП (здобувачами, викладачами, співробітниками деканату/кафедри)? Одержані результати опитувань можуть використовуватись керівництвом для удосконалення якості ОП. При цьому, дані опитування стосуються всіх здобувачів вищої освіти початкового рівня НАУ ХАІ, а не лише спеціальності 071 "Облік і оподаткування", і тому можуть не зовсім реалістично відображати стан справ, враховуючи незначну кількість здобувачів за даною спеціальністю. Тому для одержання реального розуміння якості ОП та дотримання принципів доброчесності учасниками освітнього процесу за спеціальністю 071 рекомендується проводити опитування в розрізі кожної окремої спеціальності. Можливість доступу представників студентського самоврядування до процедур перегляду ОП також закріплена в Положенні про студентське самоврядування НАУ ХАІ (<https://cutt.ly/WNtHFCx>), де в п. 3.1.14 зазначається, що органи студентського самоврядування НАУ ХАІ мають право вносити пропозиції щодо навчальних планів та програм. В той же час, як відмітили представники студентського самоврядування під час онлайн-зустрічі (Т. Зейнієв – голова профкому студентів, Д.В. Колодій – голова студентського самоврядування факультету No 6, А. Замелюхіна – представник студентського самоврядування ХАІ, представник правової комісії (омбудсмен) ХАІ), пропозицій щодо перегляду даної ОП ними не надавались.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час онлайн-зустрічі 6 з ЕГ роботодавці (О.О. Репутацька – заступник директора з економіки та фінансів Державного підприємства «Харківський машинобудівний завод «ФЕД», С.С. Підмогильний – заступник Голови комісії з реорганізації ГУ ДФС у Харківській області, С.М. Неглядов – регіональний представник Слобожанського регіону Дочірнього підприємства «Зееландія») підтвердили, що беруть участь в обговоренні цілей ОП 071 «Облік і оподаткування» з гарантом та викладачами кафедри фінансів, обліку і оподаткування (604) НАУ ХАІ та її змістовному наповненні. Це відбувається як в процесі рецензування даної освітньої програми, так і шляхом активної взаємодії представників кафедри фінансів, обліку і оподаткування (604) в процесі проходження здобувачами вищої освіти початкового рівня навчальної практики на підприємствах, де працюють роботодавці. До читання відкритих лекцій роботодавці не залучаються. Врахування пропозицій роботодавців в процесі удосконалення ОП підтверджується протоколом кафедри фінансів, обліку і оподаткування (604), наданому за запитом ЕГ (№ 6 від 18.01.2022 р.), якими було запропоновано додати ОК, які б розкривали специфіку роботи підприємств аерокосмічної галузі. Однак на зустрічі з роботодавцями О.О. Репутацька зазначила лише про часткове врахування її пропозицій в процесі перегляду змістовного наповнення ОП, та наголосила на необхідності удосконалення підготовки студентів за даною ОП. Для забезпечення кращого взаємозв'язку з роботодавцями та іншими зовнішніми стейкхолдерами в частині удосконалення ОП в НАУ ХАІ функціонує електронна скринька для громадського обговорення освітніх програм і компонентів (m.fedorenko@khai.edu) на яку можна надсилати всі зауваження і пропозиції (<https://cutt.ly/tNtCD6q>).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

НАУ ХАІ підтримує тісні зв'язки як зі своїми студентами і безпосередньо з випускниками, які вже випустились за ОП. Зокрема, на онлайн-зустрічі 4 були присутні випускниці 2022 року рівня молодшого бакалавра Д.А. Скачко та С.М. Кінвалова, які підтвердили регулярну взаємодію з академічним персоналом кафедри фінансів, обліку і оподаткування (604) в напрямі підвищення якості освітніх послуг, які надаються нею. Загальну координацію щодо збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників НАУ ХАІ здійснює "Асоціація випускників ХАІ" (<https://cutt.ly/INiENsV>), створена з метою створення умов для об'єднання творчого співробітництва і взаємодії випускників НАУ ХАІ, що працюють у різних підприємствах та організаціях із професорсько-викладацьким складом університету та науковими співробітниками, аспірантами і студентами. Даною асоціацією проводяться "Дні ХАІ" (<https://cutt.ly/TNiU365>), які забезпечують зустріч випускників, студентів, академічного персоналу та потенційних абітурієнтів НАУ ХАІ. В межах даної асоціації створена громадська організація «Міжнародна асоціація випускників ХАІ», в Статуті якої зазначається, що дана організацією збирає інформацію про своїх членів та забезпечує їх взаємодію, якими можуть бути громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, які досягли 18 років, та які є випускниками ХАІ (<https://cutt.ly/GNiYk2j>). Діяльність даної громадської організації регулюється Координаційною радою громадської організації (<https://cutt.ly/GNiUrj4>), та контролюється Контрольно-ревізійною комісією (<https://cutt.ly/CNiUatn>), що дозволяє забезпечити досягнення її основних цілей, зокрема, в частині підвищення ефективності взаємодії випускників НАУ ХАІ з випускаючою кафедрою.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

В НАУ ХАІ сформована та працює внутрішня система забезпечення якості освіти, яка є сукупністю взаємозв'язаних внутрішніх процесів, спрямованих на організацію освітнього процесу у навчальному закладі, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань. Загальні питання організації системи якості у НАУ ХАІ регламентуються положенням «Про систему забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти» (<https://cutt.ly/pNiStGf>) та функціонує в рамках загальної системи управління якістю Університету, яка регламентована положенням «Про систему управління якістю» (<https://cutt.ly/UNiSawp>). Інші питання функціонування даної системи регулюються значною кількістю внутрішніх документів, які стосуються наступних елементів системи: 1) Визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти (Положення «Про студентське самоврядування» (<https://cutt.ly/GNiIjN>), Положення «Про забезпечення права студентів на вибір навчальних дисциплін» (<https://cutt.ly/hNiIDOB>); Кодекс етичної поведінки (<https://cutt.ly/dNiXKk>)); 2) Здійснення моніторингу та періодичного перегляду ОП; 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників ЗВО та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті ЗВО, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб; 4) Забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників (Положення «Рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр і факультетів» (<https://cutt.ly/1NiOpWc>); 5) Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною ОП; 6) Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; 7) Забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; 8) Забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату («Положення про академічну доброчесність» (<https://cutt.ly/HNiOW6G>) та ін. Аналіз нормативного та організаційного забезпечення системи якості у НАУ ХАІ дозволив встановити наявність передумов для якісного удосконалення та розвитку освітніх програм та наявність інструментів, які дозволяють відреагувати на зауваження та недоліки, які стосуються її реалізації. Зокрема, що може бути реалізовано також і через електронну скриньку для громадського обговорення освітніх програм і компонентів (m.fedorenko@khai.edu) на яку можна надсилати всі зауваження і пропозиції не лише внутрішнім, а й зовнішнім стейкхолдерам (<https://cutt.ly/tNtCD6q>). В той же час, місцем підвищеного ризику в НАУ ХАІ є саме процес ідентифікації недоліків в ОП, на які має відреагувати внутрішня система забезпечення якості освіти.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Загальні інституційні засади перегляду ОП в НАУ ХАІ на основі зовнішнього забезпечення якості вищої освіти визначені в "Положенні про розроблення та модернізацію освітніх програм в НАУ ХАІ" (п. 5 Порядок оновлення й модернізації ОП) (<https://cutt.ly/bNtRba2>), де в п. 5.3 зазначається, що модернізація ОП може проводитися за наявності висновків про недостатню високу якість ОП за результатами різних процедур оцінювання якості освітньої програми. Тобто в НАУ ХАІ створені всі необхідні інституційні передумови для врахування результатів попередніх акредитаційних експертиз для підвищення якісного рівня ОП. Оскільки ОП "Облік і оподаткування" акредитується вперше, то при її перегляді у 2022 році враховувались лише результати акредитації інших ОП, які реалізуються в НАУ ХАІ. Зокрема, результати акредитації за рівнем вищої освіти «Молодший бакалавр» за спеціальністю 051 Економіка (січень 2022 р.), що було підтверджено під час онлайн-зустрічі деканом факультету № 6 Ю.Л. Прончаковим, а також результати акредитації за ОП «Міжнародна економіка» за першим рівнем вищої освіти (січень 2022 р.). При цьому, конкретних прикладів удосконалення ОП на основі врахування досвіду попередніх акредитацій під час проведення експертизи ЕГ виявлено не було.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У НАУ ХАІ запроваджена дієва система внутрішнього забезпечення якості освіти, що функціонує на основі системи внутрішніх документів забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти. Дана система розроблена відповідно до закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (зі змінами) і з урахуванням вимог Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) (<https://cutt.ly/dNiLCmH>). Політика НАУ ХАІ щодо забезпечення якості є публічною і відповідає цілям його стратегічного розвитку. Внутрішні стейкхолдери розробляють і втілюють цю політику через відповідні структури і процеси, залучаючи до цього зовнішніх стейкхолдерів. Найважливішими складовими системи внутрішнього забезпечення якості освіти НАУ ХАІ, які забезпечують належний рівень її культури і розвитку ОП НАУ ХАІ, є наступні: здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм; щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб; забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників; забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою; забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективного системи запобігання та виявлення академічного плагіату. Інтерв'ювання гаранта ОП О.В. Тофанюк переконало ЕГ в тому, що нормативна регламентація функціонування зазначеної системи безпосередньо поширюється на процес реалізації ОП 071 “Облік і оподаткування”. Онлайн-зустрічі з менеджментом НАУ ХАІ (завідувач випускової кафедри Т.В. Калінеску, декан факультету № 6 Ю.Л. Прончаков, А.М. Гуменний в.о. проректора з науково-педагогічної роботи) та академічним персоналом ОП продемонстрували важливість і значимість для них якісного розвитку та удосконалення ОП “Облік і оподаткування”, усвідомлення та прийняття цінностей вищої освіти, прагнення та готовність до подальшого покращення її якості та освітнього процесу в цілому на засадах студентоцентрованого підходу, чому ефективно сприяє впроваджена в НАУ ХАІ система внутрішнього забезпечення якості освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

1) Наявність та ефективне функціонування “Асоціації випускників ХАІ”, яка забезпечує ефективну взаємодію та збір необхідної інформації про випускників НАУ ХАІ; 2) Ефективне функціонування нормативно та організаційно забезпеченої системи внутрішнього забезпечення якості освіти НАУ ХАІ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

1) Недосконала методика проведення опитувань здобувачів освіти щодо якості ОП та дотримання принципів доброчесності. Рекомендовано проводити опитування з даних питань безпосередньо в розрізі спеціальності 071 “Облік і оподаткування”; 2) Часткове врахування пропозицій роботодавців щодо удосконалення якості та змістовного наповнення ОП. Рекомендовано удосконалити порядок врахування пропозицій роботодавців шляхом запрошення останніх на засідання випускової кафедри для публічного обговорення таких пропозицій, а також запрошувати на такі засідання представників відділів НАУ ХАІ, відповідальних за функціонування внутрішньої системи управління якістю освіти; 3) Низький рівень ідентифікації недоліків в ОП. Рекомендовано провести комплексний аналіз недоліків та проблем реалізації ОП, її перегляд із залученням внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів, а також й інших незалежних фахівців в даній сфері до кінця навчального року.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Загалом ОП “Облік і оподаткування” відповідає цьому критерію. Зазначені недоліки і слабкі сторони (недосконала методика проведення опитувань здобувачів, часткове врахування пропозицій роботодавців щодо удосконалення ОП,) значною мірою не впливають на відповідність ОП критерію 8. ОП має переважний рівень узгодженості з підкритеріями 8.1, 8.3, 8.4, 8.5, 8.7 та частково узгоджена з підкритеріями 8.2, 8.3 та 8.6. Застосування цілісного

підходу до оцінювання виявлених фактів та їх контексту дозволило встановити, що освітня діяльність за ОП «Облік і оподаткування» загалом відповідає Критерію 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Усі нормативно-правові документи, що регулюють права й обов'язки учасників освітнього процесу розміщені на сайті НАУ ХАІ у вільному доступі. У вкладці «Університет» – «Нормативно-правові документи» (<https://cutt.ly/JNiPQeJ>) представлені Статут університету, Колективний договір між викладачами і ректором, Кодекс етичної поведінки у НАІ, Правила внутрішнього розпорядку і Положення про організацію освітнього процесу, якими визначені права й обов'язки всіх учасників освітнього процесу. У цій же вкладці у положеннях про студентське самоврядування, про уповноваженого з прав студентів, про комісію з питань академічної доброчесності, про дистанційну форму здобуття освіти, про рейтингове оцінювання студентів, про самостійну роботу студентів, про порядок реалізації права на академічну мобільність, про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці описані права здобувачів та їх обов'язки. У вкладці Студенту (<https://cutt.ly/tNiPEGF>) висвітлена інформація про профком студентів, спортивне життя, відділ сприяння працевлаштуванню студентів, дистанційна освіта, студентські конкурси, олімпіади, семінари, форуми та інформація про офіс студентського омбудсмена. На онлайн зустрічі ЕГ переконалася, що здобувачі обізнані у своїх правах і обов'язках. Усю необхідну інформацію отримують від куратора та від викладачів, зокрема, щодо неформальної освіти. Водночас ЕГ виявила недостатнє розуміння здобувачами можливостей академічної мобільності. Гарант пояснила, що наразі така практика лише розробляється на даній ОП та зауважила, що після впровадження академічної мобільності здобувачів обов'язково інформуватимуть та залучатимуть. ЕГ дійшла до висновку, що права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу є доступними та виконуються під час реалізації освітньої програми.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

ОП «Облік і оподаткування» 2022 року рівня молодший бакалавр було затверджено вченою радою НАУ ХАІ на основі ОП 27 травня 2020 року зі змінами, ухваленими вченою радою від 28.04.21 та 20.04.22 р. (<https://cutt.ly/INoaiei>). Для заінтересованих сторін на сайті у вкладці «Освіта» – «Освітні програми і компоненти» – «Громадське обговорення освітніх програм» є адреса університету для надсилання зауважень і пропозицій щодо всіх ОП університету (<https://cutt.ly/wNoapZm>). Попередні проекти освітніх програм для громадського обговорення на сайті відсутні, що, на думку ЕГ, ускладнює аналіз внесених змін. На онлайн зустрічі з роботодавцями О. Репутацька зауважила про тісні зв'язки з університетом, зазначила, що вносила пропозиції щодо збільшення кількості годин практики для здобувачів даної ОП. С. Підмогильний зазначив, що вносив пропозиції наповнити дану ОП дисциплінами юридичного спрямування, зокрема правознавства, пояснюючи це необхідністю розуміння майбутніми випускниками чинних юридичних норм, які стосуються обліку й аудиту. ЕГ дійшла до висновку, що НАУ ХАІ дотримується термінів затвердження ОП і має на сайті контакт для одержання пропозицій та зауважень. Однак, на думку ЕГ, НАУ ХАІ необхідно залишати в доступі проекти оприлюднені для громадського обговорення разом з контактами гарантів, що дасть змогу заінтересованим особам орієнтуватися в ОП краще і, відповідно, вплине позитивно на кількість пропозицій та якість освітніх програм у майбутньому.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Інформація про ОП 071 спеціальності «Облік і оподаткування» освітнього рівня молодший бакалавр розміщена на сайті НАУ ХАІ у вкладці «Освіта» - «Освітні програми і компоненти» - «Освітні програми і компоненти для молодших бакалаврів» - «Галузь знань: 07 Публічне управління та адміністрування» (<http://surl.li/dkypd>). У ній для потенційних абітурієнтів описана загальна інформація про дану ОП, мета ОП, придатність випускників до працевлаштування і викладання та оцінювання. Нижче наведені посилання з інформацією щодо характеристики ОП (<http://surl.li/dkypg>), а саме основного фокусу та її особливостей, про ресурсне забезпечення даної ОП (<http://surl.li/dkypk>), програмні компетентності (<http://surl.li/dkyp1>), перелік ОК (<http://surl.li/dkyp2>), програмні результати навчання (<http://surl.li/dkyps>), а також освітні програми 2021 та 2022 років (<http://surl.li/dkypu>). Натомість проекти ОП для громадського обговорення відсутні, що, на думку ЕГ, ускладнює аналіз внесених змін до програм. На думку ЕГ, інформація про ОП «Облік і оподаткування» освітнього рівня молодший бакалавр висвітлена в достатньому обсязі для інформування заінтересованих сторін. Однак, НАУ ХАІ необхідно залишати в доступі проекти для громадського обговорення, завдяки чому можна буде прослідкувати зміни, які були внесені до ОП в результаті щорічних обговорень.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

1) Сайт є змістовно наповненим, створені необхідні умови задля зручної навігації по сайту та спрощеному пошуку інформації в нормативних документах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

1) Попередні проекти освітніх програм для громадського обговорення на сайті відсутні, що ускладнює аналіз внесених змін. Рекомендовано залишати в доступі проекти, оприлюднені для громадського обговорення разом з контактами гарантів, завдяки чому можна буде прослідкувати зміни, які були внесені до ОП в результаті щорічних обговорень та надавати пропозиції безпосередньо гарантам.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

У ході роботи з критерієм 9 ЕГ дійшла до висновку, що ОП має достатній рівень узгодженості за підкритерієм 9.1 та часткову узгодженість за підкритеріями 9.2 та 9.3, оскільки відсутність проектів ОП для громадського обговорення ускладнює аналіз стейкхолдерами внесених змін. Загалом такі недоліки не є суттєвими, адже не впливають на якість надання освітніх послуг, і можуть бути усунені протягом року. Застосування цілісного підходу в оцінюванні виявлених фактів та їх контексту дозволило встановити, що освітня діяльність за освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування» загалом відповідає Критерію 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

-

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

B

Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6 . Людські ресурси	E
Критерій 7 . Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8 . Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9 . Прозорість та публічність	B
Критерій 10 . Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Легенчук Сергій Федорович

Члени експертної групи

Приходько Ігор Павлович

Канцедал Юрій Андрійович